

Kaitseministeerium

Teie: 12.06.2024 nr KAM/24-0628/-1K

Meie: 08.07.2024 nr 1-7/131-3

**Kaitseväeteenistuse seaduse muutmise ja teiste
seaduste muutmise seaduse eelnõu
kooskõlastamine**

Siseministeerium esitab kaitseväeteenistuse seaduse muutmise ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta järgmised märkused ja ettepanekud.

1. Eelnõu § 5 p 1. Eelnõuga muudetakse nõuet, mille kohaselt riigisaladuse kaitset korraldava isiku peab määrama töötleva üksuse juht ning riigisaladuse kaitset korraldav isik peab alluma vahetult töötleva üksus juhile. Siseministeerium sedavõrd põhimõttelist muudatust ei toeta.

Kehtiva regulatsiooni peamine eesmärk on tagada, et asutuse juht vastutab riigisaladuse kaitse korralduse eest ning riigisaladuse kaitse korraldus oleks võimalikult sõltumatu. Riigisaladuse kaitset korraldava isiku roll on sarnane infoturbejuhi, osaliselt ka andmekaitseametniku rollile. Standardite ja parima juhtimispraktika kohaselt peab infoturbejuht alluma vahetult asutuse juhile, samuti peab IKÜM kohaselt andmekaitseametnik alluma otse asutuse kõrgeimale juhtimistasandile.

Kõik eelpool nimetatud funktsioonid vajavad piisavaid volitusi ja sõltumatust, mis on tagatud üksnes siis, kui nad alluvad vahetult asutuse juhile. Ühe asutuse eripärade tõttu terve süsteemi muutmine ei ole põhjendatud. Siseministeeriumi hinnangul on Kaitseväe struktuuriga seotud probleemid lahendatavad muudel organisatoorsest viisidel.

Palume eelnõu § 5 punktis 1 sisalduv muudatus eelnõust välja jätta.

2. Eelnõu § 5 p 2. Eelnõuga laiendatakse isikute ringi, kellele võib RSVS § 30¹ alusel anda konfidentsiaalse (eelnõu kohaselt salajase) taseme riigikaitse ning infrastruktuuri ja teabe kaitse riigisaladusele juurdepääsu õiguse julgeolekukontrolli teostava asutuse otsuse alusel. Seletuskirjast ei nähtu, mitmele isikule aastas plaanib Kaitseväge (või muu Kaitseministeeriumi valitsemisala valitsusasutus) kõnealust riigisaladusele juurdepääsu õigust taotleda, millest tulenevalt on Kaitsepolitseiametil võimatu hinnata võimalikku töökoormuse kasvu.

Palume seletuskirja täiendada muudatusega kaasnevate mõjudega.

3. Kehtiva RSVS kohaselt võib töötlussüsteemi riigisaladuse töötlemiseks kasutada üksnes Välisluureameti antud vastavussertifikaadi või ajutise kasutusloa olemasolu korral (§ 40 lg 5). Kaasaegsete julgeolekuohtude ennetamine ja tõkestamine nõuab aktiivset rahvusvahelist suhtlemist ning kiiret reageerimist, mistõttu teevad julgeolekuasutused igapäevaselt koostööd välisriigi julgeolekuasutustega. Teabe kiireks vahetamiseks on kõige asjakohasem kasutada töötlussüsteeme. Samas ei ole selliste salastatud teabe töötlussüsteemide akrediteerimine üldises korras otstarbekas ega tihti ka võimalik, sest süsteemi asukohapunktid ei asu Eestis ega allu Eesti Vabariigi jurisdiktsioonile. Seetõttu oleks eesmärgipärane selline süsteem kasutusele võtta julgeolekuasutuse juhi otsusega. Julgeolekuasutused on pädevad hindama salastatud teabe töötlemisega seotud julgeolekuohte, samuti rakendama vajalikke teabeturbe meetmed salastatud teabe kaitseks.

Eeltoodust tulenevalt teeme ettepaneku sõnastada RSVS § 40 lõige 5 järgmiselt ja täiendada paragrahvi lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5) Töötlussüsteemi võib riigisaladuse töötlemiseks kasutada üksnes Välisluureameti antud vastavussertifikaadi või ajutise kasutusloa olemasolu korral, välja arvatud lõikes 5¹ sätestatud juhul.

(5¹) Töötlussüsteemi, mida kasutatakse julgeolekuasutuse ülesannete täitmiseks vajaliku salastatud teabe vahetamiseks välisriigi asutuse, rahvusvahelise organisatsiooni või rahvusvahelise kokkuleppega loodud institutsiooniga, võib kasutada julgeolekuasutuse juhi otsusega. Otsuses määratakse kindlaks töötlussüsteemis töötlemiseks lubatud salastatud teabe tase ning süsteemi kasutamise tähtaeg.“

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Lauri Läänemets
siseminister

Ingrid Puurtee 6125067
Ingrid.Puurtee@siseministeerium.ee